

(/)

[🏠 \(/\)](#) > [Diverse \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84) > [Bøger \(http://www.historie-online.dk/boger\)](http://www.historie-online.dk/boger)> [Anmeldelser \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5) > [En romersk mønt og hvad deraf fulgte](#)[← Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/efter-gud\)](#)

En romersk mønt og hvad deraf fulgte

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 2784*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte)) **t**<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte\)\) **in**](http://www.historie-</div><div data-bbox=)[\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte&title=\\)\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/en-romersk-moent-og-hvad-der-deraf-fulgte&title=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</div><div data-bbox=)

Asser Amdisen

En romersk mønt og hvad der deraf fulgte. Rapkæftet version af økonomiens historie – fra et sydfynsk jernaldermarked til velfærdsstatens fald**Haase Forlag, 222 sider. 199,95 kr.***Af Kaare R. Skou. Journalist, forfatter*

Det er fremragende, når allerede omslaget på en bog angiver dens tone og indkredser dens indhold. Sådan er det med de tre håndtegnede mønter på forsiden af *En romersk mønt og hvad der deraf fulgte*. Den første af Frank Madsens mønter viser kejser Nero i profil og bærer inskriptionen *Længe leve staten*. Den næste viser Thorvald, og ingen er i tvivl om, at det er Thorvald Stauning, der er afbilledet på den avers side. Indskriften er *Længe leve velfærdsstaten*. Og på den tredje ses Bjarne, nærmere betegnet Bjarne Corydon, og her står der *Længe leve konkurrencestaten*. Mønternes værdier er desværre ikke angivet, men dem bliver man hurtigt klar over, når man har sat sig godt til rette og er begyndt at læse.

Bogens undertitel angiver nemlig indirekte, at den skal læses siddende tilbagelænet i sin bedste stol: *Rapkæftet version af økonomiens historie – fra et sydfynsk jernaldermarked til velfærdsstatens fald*.

Forfatteren Asser Amdisen har den desværre sjældent forekommende kvalitet, at han på én gang er historiker og en fremragende historiefortæller. Haase Forlag sammenligner ham med Palle Lauring og Erik Kjærsgaard, og det er i den masterklasse, vi befinder os. I den foreliggende bog har han så kastet sig over økonomiens historie med et velanbragt tjat til sriben af tidens økonomiske klogeåger i medierne:

"De seneste 30 år er det blevet mere og mere almindeligt at acceptere, at forståelsen af økonomi og forståelsen af staten er alt for kompliceret til at overlade til befolkningen. Embedsmænd, politikere og forskere spytter store mængder papir ud, som er skrevet uforståeligt, og fordi der er enighed om at fremstille det hele enormt indviklet, slipper de godt fra det." Asser Amdisen har en helt jordnær forklaring på, hvorfor økonomer så sjældent får ret i deres forudsigelser, selv om han til forklaringen må inddrage både Churchill og Habermas.

Bogen igennem holder Asser Amdisen en kærlig ironisk distance til sit stof, historien og økonomien. Kristendommens sejrsgang i Romerriget på grænsen til middelalderen tillægges for eksempel embedsmanden Paulus på denne måde:

"Det kristne hovedbudskab er, at Gud elsker os alle sammen, og at livet på denne side af døden bare er en test, som vi skal igennem for på den anden side at finde den evige lykke. Uanset om man er troende eller ej, er denne grundfortælling en af de mest elegante og veludtænkte i verdens historie." Og så sammenligner Amdisen kejser Theodosius med Uffe Ellemann-Jensen. Hvordan vil jeg ikke afsløre – det skal bogens læsere have lov at nyde.

Det er sprogligt forfriskende, at Asser Amdisen i sin pædagogik anvender nutidige begreber på fortidige foreteelser. Den katolske kirke outsourcete afladshandelen til købmænd, Luther forvandlede præsteskabet fra dørvogtere til hyrder, og Marshall-hjælpen var amerikansk bestikkelse, hvor russerne brugte magt for at sikre deres respektive interessesfærer. Danmark var ikke besat af amerikanske kampvogne, men af amerikanske dollars.

I det store og hele følger bogen den almindeligt vedtagne, konforme beretning om historiens gang. Vi præsenteres ikke for noget nyt historiesyn. Iblandet standardoplysningerne – skævt turneret – er der dog også nyheder for mig, små lækkerbiskner at frydes over. Jeg vidste for eksempel ikke, at Christian 4. forsøgte sig med avl af silkeorme i København for under merkantilismen at undgå import af silke fra Østen. Det er ikke just det, Christian 4. er kendt for, men det er helt i merkantilismens ånd og et godt billede på dens tankegang.

Jeg noterer med tilfredshed, at Asser Amdisen betegner Erik Scavenius som meget dygtig. Måtte den dag snart komme, hvor vi enes om at bortkaste 75-100 års nationalromantik og indtager en nøgtern holdning grundet på et køligt overblik over Danmarks politik under verdenskrigene. Neutraliteten var ikke en ussel købmændspolitik i 1. Verdenskrig, hvor vi vitterlig som nation ikke havde noget på spil, og der er ingen grund til at nedgøre forhandlingspolitikken under 2. Verdenskrig, og som højrenationalistiske politikere i dag slå plat på den ved at kræve en undskyldning for den politik, dens partier førte. På den anden side skal vi selvfølgelig heller ikke bagatellisere modstandsbevægelsens psykologiske betydning, og vi skal anerkende det personlige valg, frihedskæmperne traf og det, de hver især satte på højkant. Vi må bare prise os lykkelige over, at den hurtigt efter krigen ingen politisk indflydelse fik.

Asser Amdisen fremkommer med en interessant betragtning over efterkrigstidsgenerationen, som han kalder 'formentlig en af de mest specielle generationer i verdenshistorien'. Det vil jeg – som medlem af den generation og perifer deltager i 68'oprøret – tage til mig, men når han konkluderer, at den generation gik i panik efter Murens fald og omdannede velfærdsstaten til en konkurrencestat, er jeg ikke helt sikker på, at han står på fast grund. Indtil andet er sandsynliggjort vover jeg den påstand, at de, der har skabt konkurrencestaten, er den generation, der kom efter efterkrigstidsgenerationen sammen med den del af efterkrigskrigstidsgenerationen, som snød sig selv for at være en del af ungdomsoprøret.

Det går meget godt det meste af bogen igennem at forklare forskellene mellem liberalisme og socialdemokratisme. Vanskelighederne bliver større, men håndteres overlegent, når Asser Amdisen skal tegne sit billede af den konservative neoliberalisme og New Public Management-regimet. Det begynder meget godt: "Da borgerne blev tvunget til at vælge mellem solidaritet eller forøvelse/bevarelse af deres egen rigdom, blæste de på solidariteten og løb efter den ny tids neoliberale profeter, som ganske vist ikke kunne love rigdom til alle, men til gengæld kunne love den til de dygtigste og flittigste – en gruppe, som de fleste mennesker komisk nok selv føler, at de tilhører."

Det så udskældte New Public Management frikender Asser Amdisen stort set for alle de nedsmeltninger af områder inden for den offentlige sektor, som vi oplever i disse år: skat, politiet, domstolene, udenrigstjenesten og postvæsenet, som nu er stort set ikke-eksisterende. Synderen er New Public Managements 'onde lillebror', New Public Governance.

Nogen vil måske mene, at der bliver talt rigeligt meget ned til dem bogen igennem. Det er en balancegang, men jeg synes, at Asser Amdisen holder balancen. Så simpel er den økonomiske historie virkelig men jeg vil nu alligevel ikke undvære de store mængder af papir, som embedsmænd, politikere og forskere spytter ud, selv om noget af det vitterlig er uforståeligt og må være skrevet i en faglig indforstået enighed om at fremstille det hele enormt indviklet. Men bogen er et lille, let læst, og absolut læseværdig skrift.

[Historie-online.dk, den 12. maj 2020]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/efter-gud>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

DET STADIG MODERNE GENNEMBRUD

(<http://www.historie-online.dk/boger/det-stadig-moderne-gennembrud>)

DANSK UDVIKLINGSBISTAND

(<http://www.historie-online.dk/boger/dansk-udviklingsbistand>)

FOLKETINGET

[online.dk/boger/folketinget](http://www.historie-online.dk/boger/folketinget)

TV-tips, uge 04, 2022

Bl.a. en udsendelse om kvinderne i Ravensbrück

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-04-2022>)

Nordjyske fortællinger

Nordjyllands Kystmuseum er gået sammen med Læsø Museum samt KaRe Podcast i det ambitiøse podcastprojekt "Genfortalt-Nordjylland".

[aktiviteter-2-2/nordjyske-fortaelinger](http://www.historie-online.dk/aktiviteter-2-2/nordjyske-fortaelinger)) (<http://www.historie-online.dk/historielab/rundt-om-cyklen>)